

IMAMO POSLA SA NOVIM CRNJANSKIM

Za Feniksa Feliksa tog jutra plan čitavog dana bio je jasan – kao iscrtan na dlanu: brz tuš, pa pisanje tekstova za internet portale, zatim odlazak u izdavačku kuću i rad na tekućim stvarima i na kraju, predveče, odlazak na promociju knjige gde je trebalo da bude jedan od tri govornika koji bi knjigu i autora bliže predstavili publici. Uleteo je u kupatilo i istuširao se vre-lom vodom, ali ga je, verovatno radi ravnoteže u kosmosu ili bar u njegovom životu, već u hodniku ispred kupatila sačekao i hladan tuš u vidu svađe sa suprugom. Zauzeo je kupatilo baš u vreme kada je i ona morala da se spremi za posao, pa su se nervozno posvađali. Nakon što su izgovorili rečenice koje su obično kao iz vatre nog oružja ispaljivali jedno na drugo to-kom rutinskih svađa oko upotrebe toaleta, još malo su režali i gundali jedno na drugo, a onda su nastavili sa standardnim razgovorom:

- Kad se vraćaš sa posla?
- Hmm...večeras, kasno kao i obično...
- Možda mogu da te sačekam posle promocije?
- Videćemo, čućemo se kasnije... – Zatim je uz saose-ćajan pogled i blag osmeh nastavila: – Felikse, da nisi nešto zaboravio?
- Uh, Divna! Pa što mi se uvek obraćaš kao da sam dete od dve godine? Osušiću kosu, a ako je i ne osušim, sigurno neću umreti od toga...zašto mi se tako obraćaš – nisam retardiran! – poprilično nervozan bio je Feliks.

– Ti, Felikse, ti stvarno nisi retardiran, ali nisi ni normalan. Odoh na posao – naelektrisano, ali bez podizanja tona odgovorila mu je Divna oivičena ulaznim vratima od kojih joj se videla samo glava i jedno rame, pa je zalupila vrata, nakon čega se čuo još samo par snažnih odjeka štikli u hodniku zgrade.

Feliks koji je ostao sam u stanu morao je po ko zna koji put da razreši veliku, višegodišnju, mračnu porodičnu tajnu koja se pred njim svakog jutra nakon tuširanja zloslutno ponavlja u obliku pitanja: *Gde je fen?* Istumbao je sve fioke u sobi, zatim je iznervirano opsovao život i pojedina nebeska tela, srknuo kafu i popušio cigaretu, pustio omiljenu muziku na Jutjubu, pa je u drugom naletu potrage, nakon što je još jedanput pretumbao sve fioke, u dnu poslednje, ispod gomile peškira, uspeo da pronađe crveni fen sa neuredno razmotanim crnim kablom, zbog čega mu se činilo kao da se fen sa njim igrao žmurke i da se tu tek nedavno zavukao. Kabal mu je bio nalik na rep crvene zveri koja je pokušavala opet da se uvuče u peškire, jer svakako prema evidenciji njegovog čula vida koje se nalazilo u najbližoj saradnji sa kratkotrajnim sećanjem, nije bio na tom mestu kad ga je tražio samo par minuta ranije. Seo je zatim na stolicu svom težinom i polako je sušio kosu. Iako ga je čelavost bukvalno sa leđa, reklo bi se mučki, napala tek koji dan pred njegov dvadeseti rođendan, pa je od vrha vrata ka temenu skoro sasvim ostao bez kose, dok je kosa na prednjoj strani glave takođe bila poprilično desetkovana, odlučio je da zadrži kusur koji mu je čelavost ostavila i još uvek ne preduzima poslednji korak – šišanje na čelavo. Sa hrabrošću koja se u slučaju čelavosti tako retko viđa, nosio je svoju preostalu kosu i bez obzira na to što ga je čelavost isprva istinski prepala, vremenom se navikao na svoju novu frizuru, podelu teritorije na relaciji čelavost/kosa i njihovo stabilno primirje posle velike borbe za teritoriju, pa se mnogim njegovim prijateljima

činilo čak i da izgleda bolje nego kad je imao više kose. Svoju preostalu frizuru nosio je nekako mangupski razmetljivo, kao da nema šta da izgubi. Čak je počeo i da se šepuri ulicom, raširenih ramena kao neki oštećeni paun, pa su ga i muškarci i žene često zagledali, u čemu je veoma uživao, dok je ranije, u doba kose, ulicama hodao neprimetno i dosadno u stalnom strahu da će se nekako usput osramotiti i tako postati deo nečijeg grohotnog smeha ili akter anegdote koja se uveče posle posla prepričava prijateljima.

Kada je završio sa tuširanjem, feniranjem i prvom etapom svog dnevnog plana, seo je za lap-top. Malo je lutao preplavljujućim plavetnilom interneta, a onda je počeo da piše. A kad je počeo da piše shvatio je zbog čega je sve u njegovom životu tako kako jeste. Shvatio je da je on odabrao i da je taj izbor upleten u sve njegove nevolje i probleme i nužno ih prožima, kao što vuna prožima džemper (nije se mogao setiti boljeg poređenja, jer su sva ostala dobra poređenja već iskoristili pisci koje je čitao), shvatio je da je birao između dosadnog života i lepe književnosti i da je on svoje, izgleda, izabrao. Izgledalo mu je da nema zbog čega da se kaje, da su sve svađe sa ženom, besparica, krediti i čelavost – da navedemo najosnovnije – samo naličje njegovog poziva koji je u najranijoj mladosti izabrao. A izabrao je ozbiljno. Izabrao je da traži i da kao izvidnik na pučini prepoznaće obrise kopna, da na horizontu na kojem se sve stapa i postaje jedno, iz penušavog plavetnila reči i rečenica izdvoji novo ostrvo i obalu. „Da pronađe C – ostrvo ispunjeno čudima i mudima”, kako je on voleo da kaže. To ostrvo sa blagim, prozirno plavim plićacima, privlačnim poput tropskih ogledala; sa finim peščanim plažama; sa bujnim, poput noževa oštrim, zelenim tropskim rastinjem u srcu uzdrhtalog ostrva i koščatim vulkanskim grotlom koje se iz tog zelenog, mišićavog rastinja izdiže visoko do belih oblaka koji vise nasumično

obešeni oko njega i sunčaju se izvrnuti ka ugašeno-ružičastom malom krugu sunca smeštenom u samo dno neba – udubljeno u ružičasti sumrak. Odlučio je da pronađe to ostrvo. Odlučio je da ga mapira i izdvoji. Da pobroji njegova bogatstva. Da nacrtava kartu kojom bi svi ljudi željni avanture mogli da se kreću jasnim koracima i stignu do njega. Da na mapi prate sitne, mastiljave, crne stope i dođu do masnog, crnog X pod kojim je naslikan otvoren sanduk pun zlata i svetlucavih dijamanata raznih boja. Odlučio je da se posveti potrazi za takvim ostrvima. Da večno traga. Da traži obale. Odlučio je, najzad, da izdvoji i pronađe novog Crnjanskog, to prelepo večno ostrvo.

To, naravno, nikako nije moglo biti ravno, čelavo ostrvo, bez vegetacije, gde se i kamenje umorilo od postojanja i prženja na večnosti, već bi to bilo tropsko ostrvo, poput maločas opisanog, koje pluta okeanom preplavljenog životom, smrću, uzbudnjem, visokim talasima i zelenilom, negde na ekvatoru imaginacije, bio je Feliks uveren u to.

„...Ognjen Uskusić utemeljivač je tog sjajnog pravca nazvanog *magični feljtonizam*...pravca kojim je klizeći ivicama feljtona – visokog novinarskog stila, i mita, to jest onog neobjašnjivog i mističnog, obogatio našu bogatu književnu tradiciju sa još mnogo tovara bajnog bogatstva. Izuzetna proza kojoj kao čitaoci prisustvujemo svakako je odraz pretakanja iskustva u niz reči kakav samo pravi pesnik ume da naniže u rečenicu i poetska kruna krune koju ovaj pisac zapravo, sa pravom, već dugo nosi. Nemojte shvatiti pogrešno ovaj uvod i odvajanje poslednjeg Uskusićevog dela od ostatka njegovog opusa – Uskusiću još od davnih prvih dana i zbirke priča *Kocka u kocki* svakako ne nedostaje talenat - naprotiv! – ali iskustvo mu je samo pomoglo da u ovom delu pred našim čulima razgrne najlepše tezge poezije. Magični feljtonizam, kojim vas Uskusić gađa kao iz mitraljeza koji je i središnja

tačka romana, može vas raniti tako da jedini lek za vas ostaje – paradoksalno – samo da se nadate novim pucnjima iz tog istog dobro podmazanog mitraljeza, jer Uskuskić je jedan od onih autora nakon čitanja čijih dela čovek ostane isti (ako se pod *istim* podrazumeva da imate isto ime i prezime i da ih se nakon čitanja sećate), a opet nov i sve na svetu posmatra drugačije i meri drugačijim, novim uglomerom, osećajući da se jedino tako svet i može posmatrati bez obzira na to što mu se pre čitanja činilo da je bio ukorenjen u stvarnost stabilnim, nedoglednim korenom poput kakvog džinovskog hrasta. Roman *Mitraljez i ništa osim njega* naslovom kao da želi da sakrije, usudio bih se reći, prvu veliku ljubavnu priču 21. veka u našoj književnosti, dok sa druge strane, nakon što vidimo o kakvoj je ljubavi između Nenada i Nenadane reč, shvatamo da je i ta ljubav mitraljeskog, rafalnog karaktera, neverovatne snage i probojnosti. Ljubav koja štekće i...te da ne postoji pancir pod kojim bi srce bilo sigurno od metka punog ljubavi...“

U zao čas, komandire!, izuzetna je knjiga Dragana Čospića sa sad već prepoznatljivim uzvičnikom u naslovu koji u čitaocvoj svesti odjekuje i osvetljava jednu za drugom odaje pune uzbuđenja, napetosti, oblina, pušaka i poezije...

Ooo, Majko!, Bez ledi!, Uzvik! – interesantno je da se ni u jednom od njegovih dela, koja sva od reda u naslovu imaju uzvičnike, uzvičnik zapravo nigde osim u naslovu ne pojavljuje. Uzvičnik koji on iz naslova u naslov priziva i ponavlja nije znakovne već osećajne prirode. U čitaocima iz stranice u stranicu čitanje njegovih romana izaziva nelagodnost, tenziju (unutrašnje uzvičnike! – kako je sam autor definisao anksioznost u jednom od svojih romana) i potrebu da se nakon završenog čitanja glasno krikne! Dakle, nije u pitanju potreba za vikanjem neke reči koja ima smisao, već potreba za najosnovnijim, primordijalnim krikom, kad bol svom crnom težinom

SADRŽAJ

KNJIŽEVNI VENCI, LOVORIKE

Imamo posla sa novim Crnjanskim	7
Izgubljen u knjižari	21
Jedna generacija	30
Isečak sreće iz crne hronike zvane ljubav	41
Prvo poglavlje romana Ognjena Uskusića	47
Čituljko.exe	54

VENCI BEZ KUĆA

U Aleji velikana	63
Velimirovićev napad	66
Snalaženja Bledog Mačka	69
Rastrgnuta harfa	72
Bajern	77
Surova pesma koju je jednom zamalo zapisao Bledi Mačak	81

VENAC SA KARABURME

Samo za ambiciozne i posvećene ili nepotpuno žitije Halo Goranovo	85
Stotkine ubice (2017. godina)	95

C'est la vie	101
Stotka (2011–2017)	112
DB	121

SITNI VEZOVİ: BAŠTE, TERASE, ŽARDINJERE

Romansa	151
Selfie stick mafija	155
Svinjska daća	157
Mesečevi darovi	164
Ezerce	170
Do Filozofskog	172
TV program od 07:00 do 07:15	174